

K I V O N A T

a képviselő-testület 2016. május 5-i ülésének
jegyzőkönyvéből

KOMLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 64/2016. (V. 5.) sz. határozata

Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében a szociális és egészségügyi bizottság véleményének figyelembevételével – megtárgyalta a „Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről” tárgyú előterjesztést.

1. A képviselő-testület megismerte és az 1. számú melléklet szerinti tartalommal elfogadja Komló Város Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolót.
2. A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést tájékoztatásul küldje meg a Baranya Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Határidő: 2016. május 31.

Felelős: dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

K.m.f.

dr. Vaskó Ernő s.k.
címzetes főjegyző

Polics József s.k.
polgármester

A kiadmány hitelül:

Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekek védelme alatt a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységet értjük.

A települési önkormányzat feladatai:

- a pénzbeli és természetbeli ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a rendkívüli települési támogatás, a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása és az óvodáztatási támogatás.
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások tekintetében a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásának és átmeneti gondozásának biztosítása.

1. A település demográfiai mutatói

Komló város lakossága **2015. december 31-én: 25522 fő**

Ebből:

0-18 év:

3694 fő

A település demográfiai mutatói alapján a 0-18 éves korosztály 14,47 %-át jelentette a város lakosságának.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeli ellátások:

A gyermekvédelmi törvény, a végrehajtására kiadott kormányrendelet foglalkozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása, és az óvodáztatási támogatás igénylésének és folyósításának feltételeivel. 2015. évben a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015 (II.20.) számú önkormányzati rendelet 15. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendkívüli élethelyzetbe került gyermekes családok rendkívüli települési támogatást igényelhettek.

A/ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 2015. évben átlagosan 1304 gyermek. 1247 fő kérelmezte a kedvezményt, 22 esetben a kérelmet elutasították.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 140 %-át (2015-ben 39.900,- Ft), egyedülálló vagy tartósan beteg illetve fogyatékos gyermeket nevelő szülők, valamint nagykorú gyermek esetében, egyéb esetben az öregségi nyugdíjminimum 130%-át (2015-ben 37.050,- Ft), feltéve mindkét esetben, hogy a család vagyona a jogszabályban meghatározott értéket nem haladja meg.

Elutasítás oka: a kérelmező a jogosultsági feltételeknek nem felelt meg.

B/ Önkormányzati segély/rendkívüli települési támogatás

A segélyezési rendszer 2015. március 1-jei átalakításával összefüggésben az állam és az önkormányzatok közötti feladat megosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult. Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Ennek értelmében mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok rendkívüli települési támogatásra váltak jogosulttá.

Az előző évek számadatait figyelembe véve megállapítható, hogy a jogosultak közül több a gyermeket nevelő család.

Támogatásban részesítettek összlétszáma (gyermekes és gyermektelen): 1672 kérelmező, 2239 támogatási eset.

C/ Családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a kiskorú tartására köteles és nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásában részesül.

2015. évben 9 gyermek részesült ebben az ellátásban.

D/ Óvodáztatási támogatás:

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a Gyvt. 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

2015. évben támogatásban részesített gyermekek száma 47 fő.

A Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre fordított összeg 15.125.800,- Ft volt. (Az évi kétszeri augusztusi és novemberi támogatást tartalmazza, 5.800-5.800,- Ft gyermekenként. Természetbeni támogatás formájában, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványként kell nyújtani.)

A családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátására fordított összeg 539.000,- Ft volt. Mindkét támogatási forma a központi költségvetésből visszaigényelhető.

Az óvodáztatási támogatásra fordított összeg 540.000,- Ft volt, az összeg a központi költségvetésből visszaigényelhető.

E/ Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

2013. szeptember 1. napjától megváltozott a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítására vonatkozó szabályozás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem B) lapjának kitöltésével kérelmezhető a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, amelyről határozattal kell dönteni, megállapítása a jegyző hatásköre.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2015. 01. 01. és 2015. 12. 31. között 218 gyermek halmozottan hátrányos helyzetének, és 374 gyermek hátrányos helyzetének megállapításáról döntöttünk.

F/ Gyermekétkeztetés: a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei, óvodai és iskolai étkezéssel történik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit.

A törvény 151. § (5) bekezdése értelmében **a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani** (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy
 ae) nevelésbe vették;
 b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
 ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 bb) nevelésbe vették;
 c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
 d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
 da) nevelésbe vették, vagy
 db) utógondozói ellátásban részesül.

(5a) A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: kedvezményes étkezés)

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
 b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (5) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;
 c) az (5) bekezdés b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az (5) bekezdés b)-d) pontja alapján a gyermek nem részesül ingyenes étkezésben.

2015-ben kedvezményes étkeztetésben részesülők száma:

- **Bölcsődei ellátott:**

kedvezményes étkező (50%)	3 fő
ingyenes	23 fő
összes étkező:	46 fő

- **Óvodai:**

kedvezményes étkező (50 %):	32 fő
ingyenes étkező:	276 fő
összes étkező:	479 fő

- **Általános iskolai:**

kedvezményes étkező (50%):	89 fő
ingyenes étkező	473 fő
összes iskolai étkező:	897 fő

Komló Város Önkormányzata a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével 2015. évben is megszervezte a rászoruló gyerekek nyári étkeztetését állami támogatásból.

A nyári étkeztetésben ténylegesen részesített gyerekek száma: 250 fő.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A) A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének bemutatása:

Komló Város Önkormányzata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) értelmében a 48/2001. (03.29.) sz. határozatával, 2001. augusztus 1. óta a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményében látja el a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokon belül a gyermekjóléti szolgáltatást elkülönült szakmai egységben.

2007. január 1-től a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás vette át az önkormányzatoktól az intézmény működtetését, a gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján 21 településen biztosítja. Komló a gesztortelepülés, Szászvárt a működést engedélyező szerv telephellyé nyilvánította, mikro központként működik.

2015. 12. 31.-i állapot szerint az alábbi személyi feltételekkel látja el az intézmény a gyermekjóléti feladatokat:

Szászvár és mikro térségében 12 településen: 2 fő családgondozó

Komlón: 7 fő családgondozó,

1 fő családgondozó asszisztens,

Mánfa, Magyarhertelend, Bodolyabér, Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske, Oroszló:

1 fő családgondozó,

Hosszúhetény: 1 fő családgondozó.

A gyermekjóléti feladatok szakmai felügyeletét a szászvári mikro központban 1 fő vezető családgondozó, Komlón, illetve a hozzá tartozó településeken 1 fő szakmai vezető látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársak képzettsége a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szakmai követelményeinek megfelel. Az intézményvezető Elmontné Popán Ildikó.

A munkatársak az intézmény továbbképzési tervének megfelelően teljesítették, illetve teljesítik képzési kötelezettségüket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Komló, Kossuth L. u. 103. szám alatti telephelyen található a Védőnői Szolgálat, a Szociális Szolgáltató Központ és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szomszédságában.

Személyi és tárgyi feltételeiben a Szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas, a Gyvt. és hatályos rendeleteinek, valamint a szakmai módszertani levelek követelményeinek átlagosan megfelel.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata:

A Gyvt. 39-40. § értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás négyféle cél elérése érdekében teljesít különféle feladatokat:

1. A gyermek testi- lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.
2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

4. A családjából kiemelt gyermekek családjukba történő visszahelyezése érdekében.

A fenti négy cél elérése érdekében a szolgálat preventív célzatú feladatokat is ellát **a gyermekek veszélyeztetettsége kialakulásának megelőzése érdekében, így:**

- pszichológiai tanácsadást, családterápiás kezeléseket, valamint szakemberekhez irányítást heti 20 órában,
- ingyenes jogsegélyszolgálatot vehetnek igénybe klienseik heti 10 órában,
- gyógypedagógust alkalmaz heti 20 órában,
- a Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: GyJSz) szakmai vezetője részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- a GyJSz jelzőrendszert tart fenn és működtet, a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése és a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében.

Kapcsolatot tart különösen:
(Jelzőrendszeri tagok)

- a hatósági ügyintézkést végző szociális és gyámügyi szervekkel
- a Családsegítő Szolgálattal
- a Családok Átmeneti Otthonával
- a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával
- a nevelési-oktatási intézményekkel (együttműködési megállapodással)
- az Országgyűlési és Önkormányzati képviselőkkel
- a területi egészségügyi hálózattal
- házi orvosokkal, gyermekorvosokkal
- a Védőnői Szolgálattal (együttműködési megállapodással)
- a Szociális Szolgáltató Központtal (együttműködési megállapodással)
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (együttműködési megállapodással)
- a Pedagógiai Szakszolgálattal
- a rendőrséggel, ügyészséggel (bírósággal)
- a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal
- a Vöröskereszttel
- a működő civil szervezetekkel és egyházakkal
- a lakossággal.

A Gyvt. értelmében a gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig a jelzőrendszer tagjaival áttekinti szolgáltatási területén a gyermekek védelmével kapcsolatos tapasztalatokat és kijelöli a feladatokat gyermekvédelmi tanácskozás keretein belül, ennek a feladatnak 2015-ben is eleget tettek.

Prevenációs célzatú tevékenységeik között kiemelt feladat olyan új szolgáltatások bevezetése, amely a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményein pozitív irányban változtat vagy szabadidejük hasznos eltöltésében segítséget nyújt. Ezeket a tevékenységeket általában az intézmény szervezi, s amióta térségi feladatokat is ellátnak, az ott élő gyerekeket is bevonják programjaikba. A programok költségeit kizárólag pályázatokból, adományokból, önkormányzati képviselők felajánlásaiból fedezik.

2007-ben első alkalommal szervezték meg a „Biztos Kezdet” országos program keretein belül egy helyi klub kialakítását, melyben olyan szocializációs hátrányokkal küzdő kismamáknak nyújtanak szolgáltatást, akik 0-3 éves gyermekeket nevelnek és az elsődleges szocializációjukban hátrányt szenvedtek. Hetente kb. 30 gyermek és szülő látogatja a klubot.

A Gyermejjóléti Szolgálat több éve folyamatosan jelen van az iskolákban drog és más egészségkárosító szerek, tevékenységek, devianciák kezelésére célzott preventív előadásokkal.

A KEF (Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) támogatásával lehetőség nyílt egy ún. „preventív munkacsoport” kiképzésére. 14 fő láthatja el Komló és Térségében 2009-től a preventív feladatokat, amely a deviáns magatartások feltárását és korai kezelését célozta meg. Tevékenységüket 2015. évben is az iskolai védőnő koordinálásával az osztályfőnöki órák terhére végezték. Meghívásra iskolai egészségnapokon is részt vettek.

2015 évben augusztus 10 – 14 ig egy héten át kispályás labdarúgó bajnokságot szerveztek, immár tizenharmadszor, „Focival a drog ellen” Kallódó vándorkupa elnyeréséért. A rendezvényen 120 gyermek vett részt.

Hagyományszerűen végzik a gyerekek nyári pótvizsgára felkészítő korrepetálását.

2015 novemberében a város és a kistérség 7-8. osztályos tanulóinak tizenegyedszere is „Sétáló Ki-mit tud” névvel akadályversenyt szerveztek. Érdekessége a dolognak, hogy az akadályok leküzdését az intézmények területén kellett végrehajtani, így bevonták a programba a saját intézményünket, a Védőnői Szolgálatot, a Múzeumot, Könyvtárt, a Városszépítők Egyesületét, a Rendőrséget, Komlói Járási Hivatal Járási Gyámhivatalát, és a Tűzoltóságot. A programba 168 gyerek vett részt.

A TÁMOP 5.2.5.-A-10/2 pályázati program fenntartásáról 2015- ben is gondoskodtak. A cél továbbra is a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel és családjukkal történő nevelési oktatási intézményeken kívüli foglalkozás.

2015-ben is közreműködtek a nyári ingyenes étkeztetés szervezésében és bonyolításában (250 gyermek).

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett tevékenység:

- A Családsegítő Szolgálattal napi munkakapcsolatban állnak, mely a kliensek egy részének együttgondozását jelenti.
- A Védőnői Szolgálattal óhatatlan a napi együttműködés, melyet írásos formában rögzítettek, mivel a 0-5 éves korú gyermekek, valamint a várandós kismamák veszélyeztetettségének megszüntetése kiemelt feladat.

- Az óvodákkal, iskolákkal való kapcsolattartásban minden családgondozó két- három intézmény állandó koordinátora, ami a napi kapcsolattartást célozza meg. Ezt a lépést az indokolta, hogy a jelzések kb. 70%-a a nevelési-oktatási intézményekből érkezik.
- A szülőknek segítséget nyújtanak az iskolaválasztásban.

Gondot jelentett a helyettes szülői hálózat működtetése. Előrelépés, hogy 2008 óta van egy kiképzett házaspár a feladat ellátására. 2013-ban kísérletet tettek arra, hogy a pécsi Ifjúságért Alapítvány komlói férőhelybővítéssel szerződést kössön a házaspárral a feladat ellátására, de az alapítvány a működési engedély módosításával járó ügyintézésnél elakadt. 2015-ben ezt a szolgáltatást senki nem igényelte.

A Családok Átmeneti Otthonába 2015-ben Komló és kistérségéből 10 családból 24 gyermeket delegált a szolgálat.

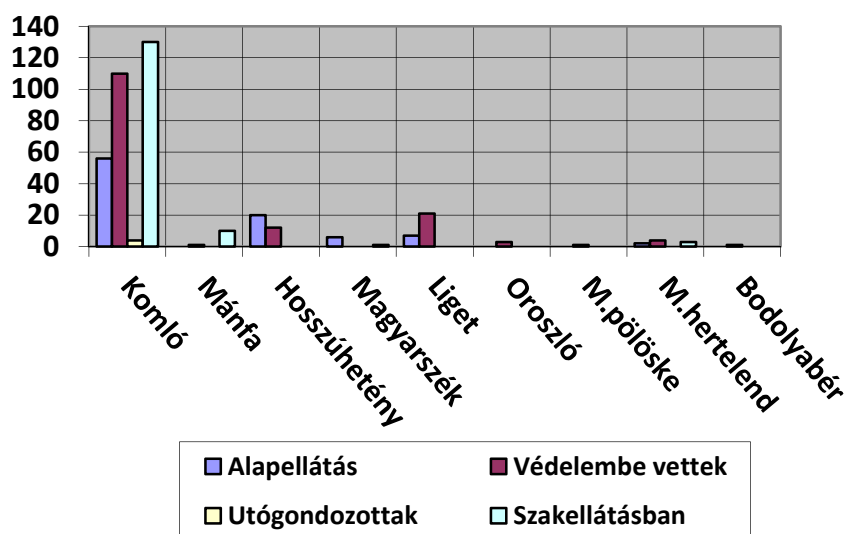
A gyermek testi- lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése miatt és a családjukból kiemelt gyermekek családba való visszahelyezése érdekében:

A Gyermekjóléti Szolgálat a Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Gyámhivatal felkérésére részt vesz a nevelésbe került gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálatában, ezen gyermekek családját is alapellátásban gondozza. A fenti cél elérésének érdekében kapcsolatot tart a Gyermekvédelmi Központ illetékes családgondozójával, nevelőszülői tanácsadóval, gyámmal, gondozási hellyel.

2015-ben 144 nevelésbe került gyermek családjával tartották a kapcsolatot (a családok száma 78).

A GyJSz elsődleges feladatai között szerepelteti a családokkal történő gondozási tevékenységet.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége 2015.01.01- től 2015. 12.31 –ig

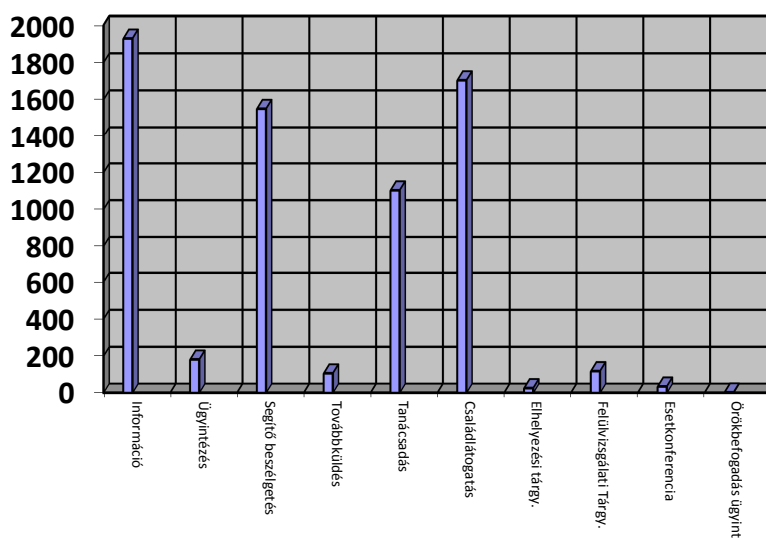

Megjegyzések a táblázathoz:

Komlón majdnem duplája a védelemben vett gyermekek aránya az alapellátásban gondozott gyermekek számához képest. Szakellátásba is jellemzően Komlóról kerülnek be a gyerekek. Ez azt is jelentheti, hogy Komló lakosságának van egy markáns leszakadt/leszakadó rétege (a gyermeklakosság kb. 10%-a) ahol a gyermekvédelmi problémák tartósan jelen vannak. Ezért is van jelentősége a Komlói és a Járási Esélyegyenlőségi Program végrehajtásának, melyből intézményünk is ki veszi a részét.

A védelemben vett gyermekek és családjaik körében még mindig a legjellemzőbb problémák a szülői elhanyagolás, illetve a gyermekek intézménybe beilleszkedési nehézségei és az ezzel összefüggő problémák köre: iskolai indokolatlan hiányzás, magatartás problémák.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységeinek száma

Megjegyzések a táblázathoz:

A táblázatból az szűrhető le, hogy az önkéntes alapon működő szolgáltatások a kliensek szempontjából milyen súllyal bírnak. Az információnyújtás, segítő beszélgetés, tanácsadás nagy száma és egyéb tapasztalati tényezők alapján is elmondható, hogy klienseik iskolai végzettsége, mikro társadalomban elfoglalt helye (izolációs hatások), a makro társadalom összefüggéseinek ismerethiánya miatt nagyfokú segítségre szorulnak. Hosszú gondozási folyamatnak kell eltelnie ahhoz, hogy egyáltalán a kliens alapvető szükségleteihez hozzájusson még akkor is, ha neki felrőható okból (pl. hanyagság) kerül problémás helyzetekbe. A családlátogatások magas számából kiderül, hogy a családgondozók a családok otthonában próbálnak segítséget nyújtani.

Ezzel magyarázható az a tény is, hogy gondozási eseteik nagy számban hosszú lefolyásúak (akár több év is lehet), mert a gyermekek veszélyeztető tényezői tartósan állnak fent (pl. szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség, anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő problémák stb.).

Szakmai tevékenységük szerves részét képezi a gondozási eseteik ügyében különböző szintű döntések meghozatala. Ezeket általában a Gyermekjóléti szolgálat javaslatára a hatóság kezdeményezi, de a döntés előkészítés miatt is szükség van a jelzőrendszer tagjaival folytatandó eszmecserére. Mivel a kliensek életében sokszor sorsdöntő változást hoz egy-egy

intézkedés (pl. családból való kiemelés), ezért az intézmény szakmai vezetése nagy hangsúlyt fordít az esetkonferenciák számának növelésére a döntés előkészítés kapcsán. Céljuk hogy minél körültekintőbb vizsgálat előzze meg az intézkedéseket, úgy hogy az ügyben érintett intézmények, személyek vállalják saját szakmai, személyi felelősségüket.

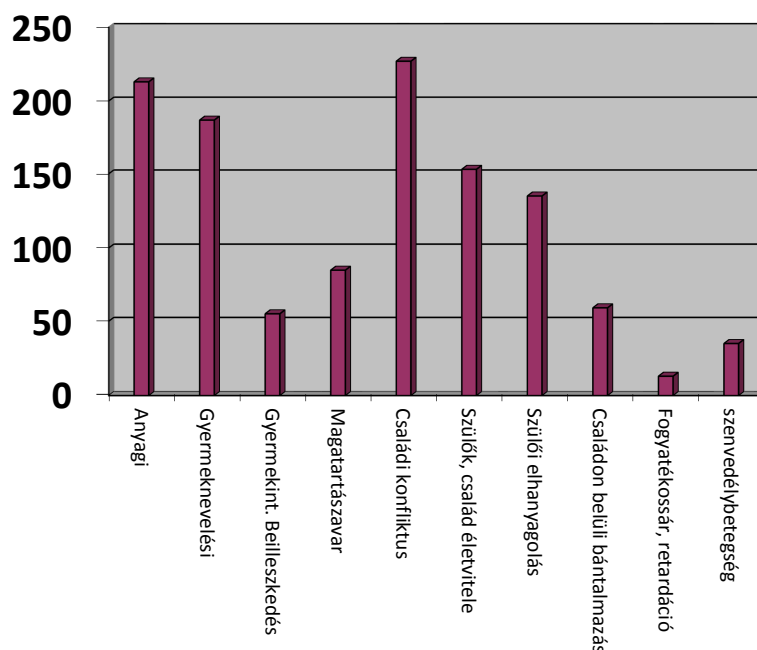
A Gyermekjóléti Szolgálatok új gondozási eseteinek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Sorszám	Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma
1.	Önkéntes	7
2.	Szülővel közösen	2
3.	Saját intézmény által kezdeményezett	6
4.	Jelzőrendszer által kezdeményezett	28
5.	Együttműködésre kötelezett	4

Megjegyzések a táblázathoz:

A jelzőrendszer által küldött jelzés alapján felvett kapcsolatok számából (4. sor) kiemelő, hogy a jelzések 70%-a nevelési oktatási intézményekből, 20%-a a Védőnői Szolgálattól érkezik.

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

Megjegyzések a táblázathoz:

Fenti táblázatban az adatok egy-egy gyermek összes problémájára fókuszál, itt is a trendekre érdemes figyelni, amelyek évek óta nem változnak.

Jól látható, hogy a Szolgálatot felkereső kliensek életvezetési nehézségei öt problémacsoport köré rendeződnek (anyagi, magatartászavar- teljesítményzavar, a szülők/család életvitele, családi konfliktusok, gyermeknevelési).

A kérdés az, hogy vajon az anyagi megélhetési gondok tartós megléte kumulálja-e a magatartásbeli, a szülők vagy a család életvitelén belüli, a családi konfliktusok nagy számát, vagy az utóbbi problémacsoportok hatnak olyan irányban, hogy a családon belüli rendellenességek eredményeznek tartós anyagi-megélhetési gondokat.

Sajnos a tartósan gondozásba vett családoknál az öt problémacsoport együttesen áll fent, így veszélyeztetve a családban élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi épségét.

2016. január 1.-től jelentősen módosult a Gyvt. és a Szt. Ennek függvényében a gyermekjóléti szolgálat intézményen belüli szerepe is átalakul. Az intézmény tárgyi és személyi feltételeiben is megfelel az elkövetkező változások miatti követelményeknek. A szervezeti keretek rendelkezésre állnak, a munkatársak felkészítése az új feladatok ellátására 2015 december 31.-éig megtörtént.

B) Bölcsőde tevékenységének bemutatása:

A bölcsődei nevelés-gondozás célja, feladatai

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája, olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

Célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez.

Feladata a gyermekjóléti alapellátás részeként 20 hetes kortól – 3 éves korig a kisgyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása – nevelése a szülő távollétének idejében. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde elsősorban a komlói igényeket elégíti ki, de a kistérség településeiről is járnak az intézménybe gyermekek.

A Szilvási Bölcsődében 2015-ben 5 csoportszobában, 68 férőhellyel került ellátásra a bölcsődei feladat.

A szakmai munka irányvonalát és fejlesztési céljait a bölcsőde szakmai programjában fogalmazták meg.

A program fő célja:

- A gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek kibontakozása, az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevételével, az alapvető gyermeki jogok biztosításával.

- Az önfeledt, szabad játék folyamatában a gyermekek testi – lelki egyensúlyának megteremtése, mert ez számukra érzelmi biztonságot jelent, fejleszti érzelmi intelligenciájukat.
- Testi, szociális, érzelmi, értelmi képességek alakítása.
- A gyerekek összetételéből adódóan a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, szociokulturális hátrányainak csökkentése, valamint szocializációjának segítése kiemelt nevelési feladat.

Szakmai munka

Munkájuk alapelve: a gyermek szeretetén alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú nevelés.

A kisgyermek életében, a bölcsőde az első olyan közösség, ahol a gyermek a legtöbb időt tölti el a szülei nélkül. A gyermekek fokozatos, anyával történő beszoktatását a szülők kb. 90%-a vállalta, ezzel megkönnyítve a kisgyermek adaptációját az új közösségbe.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40. § (2)-(3) bekezdése szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. 2015. évben megnövekedett a két év alattiak létszáma, így az 5 csoportszobából 4 csoportszobában 2 év alatti gyermekeket, 1 csoportszobában a 2 év feletti gyermekeket fogadtak.

Munkájuk során a gondozás-nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. A gyermek érzelmi biztonságát növeli a személyi, tárgyi állandóság. Ezt gondozónői állandósággal és a csoportállandósággal biztosítják.

Tapasztalataik szerint a gyermekek többségéről az intézménybe kerülés után derül ki a sajátos nevelési igény. Új feladatként jelenik meg az átlagostól eltérő fejlődésmenetű, másként fejlődő, esetenként magatartás zavarokkal bíró kisgyermek gondozása, nevelése.

Nagy szükség lenne olyan szakember (gyógypedagógus, gyermekpszichológus, művészetterapeuta) segítségére, aki speciális tudásánál fogva a legfiatalabb életkorban ki tudja szűrni a problémával rendelkező (pl.: dadogás, tik, alvászavar, magatartásproblémák, figyelemzavar, beilleszkedési problémák, szorongásos tünetek), sajátos nevelési igényű kisgyermekeket, és ha szükséges időben az illetékes szakemberekhez irányítaná a családokat, illetve konzultációs lehetőséget biztosítana a kisgyermeknevelők számára az ilyen gyermekek ellátásával kapcsolatban.

2015. évben 11 kisgyermek esetében a szülő hozzájárulásával, a jelzőrendszer tagjai (családgondozó, védőnő, anyaothon vezetője) kezdeményezték a gyermek bölcsődei felvételét.

Neveltségi véleményt 3 kisgyermekről kért a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója.

Kiemelten ügyelnek arra, hogy a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesüljön a gyermek. Fontos feladatuknak tartják a gondjaikra bízott kisgyermekeknek a lehetőségeken belül minden segítséget megadni a hátrányok kompenzálásához, az egyéni bánásmód keretei között.

A város minden pontjáról, eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek hozzájuk a kisgyermek. Felvállalják a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek nevelését-gondozását, törekszenek arra, hogy a közösségbe való beilleszkedésük sikeres legyen.

A bölcsődéről elmondható, hogy esélyegyenlőséget biztosít a nehéz szociális háttérrel rendelkező gyermekek számára. Fontos szerepet tölt be a szegénység okozta problémák kezelésében, segítséget jelent a családok számára a munkavállalás, a munkahely megtartás tekintetében. A bölcsőde segítő szerepe a gyermekvédelemben főként a megelőzés területén lehet jelentős.

A bölcsőde kapcsolatrendszere

Folyamatos kapcsolatot tartanak:

- a szülőkkel
- fenntartóval
- Gazdasági Ellátó Szervezettel,
- védőnővel, bölcsőde orvossal,
- pécsi bölcsődékkal,
- a komlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- óvodákkal, iskolákkal,
- hatóságokkal.

A megelőzés (prevenció) feladatai

- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel;
- biztonságos, egészséges bölcsődei környezet megteremtése;
- rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel.

C) A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona tevékenységének bemutatása:

Az intézmény a gyermekjóléti alapellátás feladatait látja el bentlakásos formában.

Az intézmény szolgáltatásaival a gyermekek védelmét, a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását, az önálló életvezetés kialakítását segíti elő.

Családjaik túlnyomó része Komlóról kérte felvételét az intézménybe 2015 évben.

A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthonában 2015. évben 16 új családot vettek ellátásba, így összesen 27 családot gondoztak, ami 97 főt jelentett, ebből 55 fő a gyermekek száma.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított.

Az intézménybe való bekerülés, az ellátás igénybevétele önkéntes. Az igénylő kérelmet ír, személyesen keresi meg az intézményt, sok esetben a gyermekjóléti szolgálat vagy a jelzőrendszer más tagjai javasolják a család felvételét.

A bekerülés leggyakoribb okai:

- lakhatási és anyagi problémák
- szociális krízis
- családi konfliktusok
- bántalmazás.

A lakókkal 2015. évben is egyéni gondozási tervet készítettek, amely tartalmazza az előttük álló feladatokat és célokat. A gondozási- nevelési terv célja a család - kiemelten a gyermek - gondozásával nevelésével, a család együtt maradásával és lakhatási problémáinak megoldásával kapcsolatos feladatok részletes megtervezése, az abban résztvevő szakemberek, intézmények közötti munkamegosztás illetve együttműködés kidolgozása.

Munkamódszerüket, a példamutatás, a szeretet, a segítő beszélgetések, tanácsok és a mentális gondozás jellemzi. A családgondozók a szülőkkel együtt elkészítik a gyermekekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet. Az abban kitűzött feladatok és célok megvalósulását folyamatosan figyelemmel kísérik és segítik.

A gondozási tervet rendszeresen felülvizsgálják családi helyzetértékelések alkalmával, s az új helyzetnek és feladatoknak, valamint problémáknak megfelelően aktualizálják.

Szükség szerint esetmegbeszélést és esetkonferenciát szerveznek.

2015-ben mintegy 12 alkalommal hívtak össze esetkonferenciát. Esetmegbeszélést hetente egyszer, ill. szükség szerint több alkalommal tartottak.

A munkaképes lakókat minden lehetséges eszközükkel igyekeznek visszavezetni a munka világába. Ennek eredményeként 2015-ben is sikerült a közmunka-programba minden aktív korú lakójukat integrálni.

Jelentős eredményként élik meg, hogy munkájukat a települési önkormányzat azzal is elismeri, hogy bérlőkijelölési jogot biztosít évi egy alkalommal a bérlakás-pályázatok elbírálásánál. 2015. évben az intézményből 3 család is szociális jellegű bérlakást kapott támogatásukkal.

A takarékoskodás egyik formája az ellátási megállapodásban is vállalt elő takarékoság.

Az intézményben pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget is nyújtanak. Természetesen az életvezetési és gyermeknevelési tanácsadás szinte napi rutinnal történik.

Különösen fontos ez a fiatal szülők, a családi krízis következtében védelmet kereső szülő és gyermeke, a szociális krízis miatt bekerülő családok számára.

A gyermekekkel korcsoportok szerint foglalkoznak heti tematika szerint: délelőtt a bölcsődés korúaknál mozgáskoordináció, beszéd- és készségfejlesztés zajlik. A szülőket a gyermekekkel való helyes foglalkozásra tanítják. Ezt kiegészítve a védőnő vezetésével a csecsemők és kisgyermek helyes táplálását, valamint az ételek elkészítését tanulhatták meg a fiatal anyukák.

A 2014/2015-ös tanév II. félévétől intenzív, személyre szabott felzárkóztató és fejlesztő programot készítettek a félévi eredmények kiértékelése után.

2015-ben összesen 14.694 gondozási napot tartottak nyilván, ami az intézmény 100 % feletti kihasználtságát bizonyítja, 17 család költözött el az intézményből.

Az otthon kapcsolatot tart különösen:

- A családok lakóhelye szerinti önkormányzatokkal,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Védőnői hálózattal,
- Civil szervezetekkel.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

2015. 02. 19. napján Komló Város Önkormányzat belső ellenőre pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzést tartott a bölcsődében. Összességében megállapította, „hogy az adatszolgáltatások, az adatszolgáltatást alátámasztó dokumentumok, nyilvántartások, statisztikák minden esetben rendelkezésre álltak, azok teljes körűen megfelelőek, nyomon követhetőek voltak”.

2015. novemberében a Baranya Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya ellenőrzést tartott a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál. Az ellenőrzésnél hiányosságot nem állapított meg.

2015-ben ellenőrizte a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona szakmai működését a Baranya Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya, a Magyar Államkincstár, a NÉBIH, és a szakminisztérium illetékes osztálya. Értékelésükben a munkájukat szabályszerűnek, magas színvonalúnak és példaértékűnek ítélték.

5. Jövőre vonatkozó célok meghatározása:

A jövőre nézve az eredményes gondozás érdekében továbbra is szükséges lenne a helyettes szülői hálózat megszervezése, amelyhez a szükséges intézkedések megtétele folyamatban van. A jelzőrendszer tapasztalataink szerint továbbra sem működik minden esetben megfelelően.

6. Bűnmegelőzési program:

Bűnmegelőzési programmal önkormányzatunk nem rendelkezik, de 2003. november 27-én a képviselő-testület elfogadta Komló Város Közbiztonsági Konceptióját, melynek célja, hogy az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben résztvevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására.

A bűnmegelőzés érdekében Komló Város Rendőrkapitánysága együttműködik különböző szervezetekkel – elsősorban a Komló Polgárőr Egyesülettel és az iskolákkal.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a drogfogyasztás megelőzése és a kábítószer-bűnözés ellen tesz jelentős erőfeszítéseket. (Kábítószer-ellenes Egyeztető Fórum, Közösségfejlesztő drog-prevenció).

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai

A Komlói Rendőrkapitányságon a 2015-ös évben a következő bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok voltak folyamatban:

- 1./ DADA program
- 2./ Az Iskola Rendőre program (9 rendőr, 11 intézmény)
- 3./ Tesco-Police-Road-Show
- 4./ „Drog helyett Darts! Ne az életeddel játssz! Itt a darts!”
- 5./ Drogtalanul- Fekete Láng Tanoda
- 6./ Komlói-és Térsége Kábítószerügyi Egyeztető Fórum kapcsán: „Focival a drog ellen”
- 7./ Komlói Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve: „Sétáló Ki Mit Tud”

A kábítószer prevenció helyzete

Kapitányságon működik az új - országosan bevezetett - szülői drogreprevenációs program, mely keretében **drogreprevenációs tanácsadó** áll a 12-18 éves fiatalok kábítószer-fogyasztásának megelőzése érdekében a szülők, családok rendelkezésére.

A program minden általános-és középiskolában tanuló gyermek családjá számára elérhető. A drogreprevenációs tanácsadó szülői értekezleten, fogadóórán, telefonon vagy elektronikus levélben nyújt tájékoztatást a kábítószerrel kapcsolatos büntető igazságszolgáltatást érintő kérdésekben.

A bűnmegelőzés ellen ható tényezők:

- Általában a családok anyagi helyzetének romlása.
- A kisebb súlyú cselekmények – szabálysértési értékhatárt meg nem haladó esetek, alkalmi lopások- családon belül elítélésének elmaradása.
- A szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges programok és intézmények hiánya. Kevés eszköz áll a gyámhivatal rendelkezésére (figyelmeztetés, védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés) és a rendelkezésre álló eszközöknek nincs kellő visszatartó ereje.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés:

Az önkormányzat a következő civil szervezetekkel működik együtt:

- Kábítószer Egyeztető Fórum (bűnmegelőzés és szenvedélybetegség tárgyában)
- Polgárőrség
- Szent Kinga Caritas Alapítvány
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Belső Tűz Egyesület.

Komló, 2016. április 25.

Fritsiné Tímár Adrienn
szociális irodavezető